

De volgende voormiddag was Liza in de herberg van Morré terug.

Ze vond er een binder, nog een jongeling, die er minder haveloos en meer beschaafd dan de andere rovers uitzag.

Men noemde hem de « Notaris », omdat zijn vader dit ambt in een voorname Brabantse stad uitoefende.

Maar de zoon had zijn vader bedrogen en bestolen en was lid van Cartouche's bende geworden, om 't gerecht, waarmee hij heel wat af te rekenen had, te ontvluchten.

De « notaris » was nog niet lang bij de bende, en Cartouche had hem medegenomen, omdat dit nieuwe lid veel rijke families kende, en menige voor de bandieten nuttige inlichtingen geven kon.

De « notaris » zag belangstellend naar Liza en nodigde het meisje uit met hem te drinken, maar zij weigerde.

— Waar is Morré ? vroeg ze.

— De jongen zit tussen vier muren... en de oude zwerft wanhopig over de heide.

Maar nauwelijks had hij dit gezegd of Morré kwam binnen, gevolgd door Cartouche en Bakelandt.

— Ha, is dat het meisje, die mijn mannen verlokt met haar mee te gaan, zei Cartouche.

— Ik ben onschuldig, kapitein, antwoordde Liza, onbeschroomd.

— Maar ge verleidet Sus met u mee te gaan.

— Ik kwam hier om u te spreken, doch ge waart er niet.

En weer vertelde Liza haar bezoek van de vorige dag.

— Doemenis ! morde Cartouche. Wat moet er van de bende worden als mijn luitenant zelf ongeoorzaam is ! Ik laat hem in de gevangenis !

— Neen, kapitein, neen ! riep Liza heftig.

— Morré mag niet in de handen van het gerecht blijven.

— Gij bracht hem ginder, verlos hem dan ook !

— Ha, kon ik maar, was ik maar een man ! Kapitein als gij hem niet verlost, gaat uw bende te niet !

— Mijn bende te niet ! Zoudt ge ons misschien verraden ?

— Bij de duivel, ja ! riep het verdorven meisje harstochtelijk.

— Wat zegt ge daar ! hernam de overste woedend.

— Ik ben een uwer trouwste leden, kapitein, maar als ge mijn lief laat sterven, dan verraad ik alles !

— Uw lief ?

— Sus is mijn lief !

— Sedert gisteren zeker ?

— Hij is mijn lief, het doet er niet toe hoe lang, hij is het, en ge moet hem bevrijden !

— Ze is schoon, zei Cartouche tot Bakelandt. En fluisterend vervolgde hij :

— Toen ik u gisteren om een Vlaamse vrouw vroeg, had ik aan dit meisje niet gedacht.

— Hoe kunt ge nu over deze zaken spreken, gromde Bakelandt. Beraam middelen om de gevangene te bevrijden.

— Welnu, Lizake, hernam Cartouche vriendelijk, deze avond trekken we naar Boisschot. Zijt ge nu tevreden ?

— Ja. Maar ik ga nu naar het dorp.

— Om te bespieden of men Sus niet vervoert.

— Gij moogt niet gaan, men kent er u te goed.

— Ik zal voorzichtig zijn.

— Gij blijft hier. Maar ik zal twee mijner mannen naar Boisschot zenden. We gaan dadelijk maatregelen nemen. Tegen de middag moet ge naar mijn hut komen, want ik wil u spreken.

Cartouche, Morré en Bakelandt verlieten de kamer en het meisje bleef met de « notaris » alleen.

— Nu zal Sus vrij worden, zei Liza tot de jongeling.

— Misschien.

— Neen, zeker!

— We zullen 't beste hopen, maar hij zal geen luitenant blijven

— En waarom niet?

— Wel, Cartouche is verstoord op hem.

— Maar hij kan Sus niet missen!

— Denkt ge dat er geen andere leden zijn, die luitenant van de kapitein kunnen worden? vroeg de « notaris ».

— Geen zo goed als Sus.

— Onnozel meisje, gij bemint hem!

— Ik verberg het niet.

— En hij bedriegt u!

— Dat is laster!

— O, Sus Morré heeft al veel meisjes bemind, vervolgde de jongeling listig.

— Gij liegt!

— Wil ik er u enige opnoemen?

— Ge liegt! ge liegt! riep het meisje heftig.

— Ge zijt verblind. Wilt ge de namen van zijn lieven kennen? Sus heeft zich van u bediend om aan geld te geraken en dat is nu mislukt. Komt hij vrij, dan zal hij Liza Montens niet meer kennen.

— Ik zou hem doden! kreet de hartstochtelijke deerne, terwijl haar ogen flikkerden.

— Hoor eens Lizake, ik heb ook meisjes gekend, ik verberg het niet, maar nooit zag ik een schoner gelaat dan het uwe! zei de « notaris » vleierend.

— Zwijg!

— Moet ik verzwijgen, dat ik u bemin?

— Ik wil niets van u weten!

— Ge zijt dwaas, Liza! Een kerel, die zodra hij hoort, dat ge hem geld bezorgen kunt, verklaart u te beminnen, gelooft ge.

— Sus is oprecht!

— Och wat, oprecht! Heeft hij er al bewijzen van gegeven! En nu is hij gevangen!

— Maar hij zal vrij worden!

— Dan is hij in ongenade. Ik ben de zoon van een notaris...

— Bof niet op uw afkomst.

— Ik ben toch van treffelijke familie en Cartouche acht mij. Ik zal wat worden in de bende en nu bied ik u mijn liefde aan. Wees toch niet dwaas ze te verwerpen.

En de jongeling was opgestaan en zag het meisje met schitterende ogen aan.

— Ik bemin u Liza... we zullen trouwen... en als ge wilt, kunnen we elders gaan wonen, ik zal mij met mijn vader verzoenen en dan wordt gij een dame!

BAKELANDT

- Nu veinst ge ook! riep het meisje.
- Ik zweer u, dat ik oprecht ben!
- Gij zoudt u met uw vader verzoenen?
- Ja.

— En uw vader heeft u vervloekt! Gij moest vluchten voor 't gerecht, gij kunt nooit meer een groot heer worden.

— O! Liza, geloof me toch! Mijn vader zal mij weer aannemen en alles met het gerecht in orde maken. Word mijn geliefde, Liza, zeg ja, toe, zeg ja...

En hij wilde het meisje vastgrijpen en in zijn armen drukken, want in 't hart van deze verdorven jonkman gloeide de hartstocht.

Maar Liza schoof de tafel tusschen hem en haar en riep:

- Laat me gerust, of ik schreeuw om hulp!
- Ik zal u wel vinden! riep hij nijdig.

Cartouche trad weer binnen.

— Maakt gij ruzie hier? vroeg hij op knorrige toon. Is er nog geen last genoeg in de bende?

— Die kerel wil met mij vluchten, kapitein, zei Liza snel.

— Ze liegt, de feeks! riep de notaris. Ik vluchten! Gij wilt zeker vluchten met onze dappere luitenant, die onze kapitein wil nadoen, zonder diens kennis en behendigheid te bezitten en ons allen in gevaar brengt.

— 't is genoeg, zei Cartouche tot Liza. Gij mocht wat minder noten op uw zang hebben, ofschoon van de andere kant ik u niet berispen mag, want gij deedt eigenlijk uw plicht. Meisje, ga nu naar mijn hut, ik moet u spreken, en gij « notaris » zult naar Boisschot gaan en uithoren, wat men met Morré wil doen.

— Moet de « notaris » naar Boisschot? vroeg Liza heftig.

— Ja.

— Neen, kapitein!

— Bemoeit ge u nu ook al met mijn zaken?

— De « notaris » mag niet naar Boisschot, want hij zou Sus 't liefst in de gevangenis zien blijven, hernam het meisje driftig.

— Nu raast ge, Liza!

— Die kerel wil, dat ik zijn lief wordt, kapitein, maar ik sprong liever in 't water, antwoordde Liza.

— Ah, zit de zaak zo in elkaar? Liza, gaat gij nu naar mijn hut en bekommer u niet meer om de « notaris », die op ieder meisje verliefd wordt, dat is een zwak van hem, en in plaats van beledigd moest ge nog fier zijn, dat zulk een treffelijke jongen, wiens zusters in de zijde gekleed gaan, u gaarne ziet.

— Ik kan haar missen, zei de jongeling.

— En ik hem! kreet Liza.

— Welnu, dan is alles goed en behoeft ge elkander niet meer lastig te vallen, hernam Cartouche lachend. Lizeke, ga nu naar mijn hut, tot straks.

Het meisje gehoorzaamde.

Cartouche bleef met de « notaris » alleen, en zei:

— Ik heb mijn tweede man, die ik naar Boisschot zenden wilde, niet kunnen vinden, hij is gaan leuren. Nu moet gij gaan.

— Goed, kapitein!

— Neem wat oude ketels mee, en speel voor ketellapper, maar goed ogen

en oren open, want ik wil weten, wat ze met Morré willen doen. En als ge iets verneemt, dat voor ons van belang is, meldt het mij dan onmiddellijk! Begrepen?

— Reken op mij, kapitein!

— En wat dat meisje betreft, Morré krijgt ze evenmin als gij, want ze zal mijn vrouw worden. Dus hoeft ge tegen Morré geen wrok te koesteren. Doe uw best, want die kerel moet vrij zijn; daar zijn gevangenschap voor ons alles een gevaar is. Luitenant blijft hij echter niet, en die plaats is van heden af open. Ik zal vandaag zien wat gij doen kunt. Begrijpt ge me?

De « notaris » verliet onmiddellijk de herberg.

Cartouche bleef een wijle in de herberg met vader Morré en Bakelandt.

— Vilder, uw familie bezorgt ons veel last, gromde de eerste.

— Kan ik het helpen? kloeg Morré.

— Ik heb uw dochter gezien!

— Louise! Ge hebt Louise gezien? Was ze te Antwerpen, kapitein, vroeg de herbergier verrast.

— Ja, ze is te Antwerpen.

— En weigerde ze u te volgen?

— Mij volgen? Mij verraden wilde ze doen!

— Onmogelijk, kapitein!

— Gelooft ge me niet! Weinig scheelde het of wij waren gevangen.

— En Louise zou u verraden! Ik kan het niet geloven, kapitein!

— Ik zeg u, dat het waar is! En daarom, Morré, moet gij uw dochter te Antwerpen halen. Ze heeft de dood verdiend.

— Maar ge zult Louise toch niet doden!

— Maar ge zult haar niet doden, kapitein, herhaalde Morré dringend.

— Ik had het al kunnen doen.

— En ge deedt het niet?

— Neen, omdat zij uw dochter is!

— O, ge zijt goed...

— Maar ze kan niet te Antwerpen blijven want anders verraadt ze ons allen.

— Was ze met André ginder?

— Ja, natuurlijk!

— André zal haar aangezet hebben u te verraden. Die lafaard durfde het zeker zelf niet doen!

— 't Is mogelijk. In elk geval, ge moet Louise naar de heide terug voeren en ze hier dan scherp bewaken. Als kapitein der bende mag en moet ik dit van u wensen!

— Ik zal het doen, kapitein.

— Maar zonder uitstel!

— Heden nog vertrek ik. En André is veroordeeld, dat zweer ik! Die lafaard zal ik doden, kapitein!

— Dat is opperbest. Ge zijt slim genoeg, om dat zo te doen, dat gij ontsnapt.

— Reken op mij, kapitein! Maar zeg mij, weet ge waar ik Louise vinden kan?

— Gisteren we ze in de woning van burggraaf de Poil op de Meir.

— Bij een burggraaf! riep Morré verwonderd. Hoe kwam ze daar?

Cartouche begreep wel, dat Clothilde haar levensgeschiedenis aan Louise

BAKELANDT

DE NIEUWE
VERBODENES

verteld en misschien een boodschap aan haar ouders mede gegeven had; zo verklaarde hij Louise's aanwezigheid in de voorname woning te Antwerpen.

Maar hij vergenoegde zich niet tot Morré te zeggen:

— Uw dochter is sluw en de duivel weet hoe ze daar geraakt is, maar ge kunt ze er vinden en nu reken ik op u, om die zaak in orde te brengen, want anders moet ik andere middelen gebruiken voor de veiligheid der bende.

— Wees gerust, kapitein, ik zal mijn woord houden, beloofde de herbergier.

— Ja, Morré, doe uw plicht. Het belang der bende moet vóór dit van persoonlijke vriendschap gaan. Ouders moeten er hun kinderen voor kunnen opofferen.

— Wat wilt gij hiermede bedoelen, kapitein? vroeg Morré verschrikt.

— Ik zeg dat men ons aller veiligheid niet mag laten afhangen van een persoon en dat Louise kost wat kost naar hier moet gebracht worden.

Dit zeggend blonk er iets vals in de ogen van Cartouche, dat het hart van vader Morré deed ijskoud worden.

— Kapitein, sprak hij, ik vraag u nogmaals dringend, Louise geen kwaad te doen als ze hier is. Mijn zoon zit reeds gevangen en God weet wat er met hem gebeuren zal.

— Laat er nu God maar te buiten, Morré, en zorg maar dat Louise hier is.

— Zult ge haar doden?

— Gij kent mijn gedacht hierover reeds.

— Zult ge haar doden? drong Morré aan.

— Voor de bliksem! Gaat ge nu eindelijk eens uitscheiden met uw gezan-
nik. Gij hebt het recht niet mij over mijn plannen te ondervragen.

— Als vader heb ik over mijn kinderen alle recht. Ik wil niet dat er een haar van haar hoofd gekrenkt worden.

— Wie zal mij dat beletten?

— Ik.

Morré stond voor Cartouche met vlammeende ogen.

— Wel gij notenkraker, ik weet niet wat mij belet u neer te schieten als een hond, tierde Cartouche, die een zijner driftigste ogenblikken kreeg.

— Ik wil niet dat men haar zal doden! brulde Morré.

— Ik heb al last genoeg gehad met uw kinderen! wedervoer de kapitein. Er zou een voorbeeld moeten gesteld worden, een voorbeeld dat een verschrikkelijke en duurzame invloed op de bendeleden zou uitoefenen. Ge kent de wetten van onze bende! Wie verraadt is de dood gewijd.

— Maar Louise zult ge leven laten! herhaalde de vader hardnekkig.

Bakelandt gaf Cartouche een tik met zijn elleboog, als wilde hij hiermede beduiden dat hij voor het ogenblik de vader zijn zin maar moest geven. Slim zijn was de boodschap en het was in de allereerste plaats nodig dat men Morré tevreden stelde.

Cartouche begreep de wenk. Hoewel zijn hart wrokte en hij gaarne de herbergier voor zijn voeten zou hebben uitgestrekt, oordeelde hij het beter wat water in zijn wijn te doen.

— Goed, antwoordde hij. Ik beloof dat Louise zal gespaard blijven. Zorg nu maar spoedig dat ze hier is, want ginder zal ze ons verraden.

— Ik zal haar halen, zei Morré en ik vertrouw op uw woord.

Cartouche en Bakelandt vertrokken naar het hoofdkwartier.
Bakelandt legde zich te slapen in een bosje en Cartouche trad zijn hut binnen.

Liza zat er.

De kapitein ging naar het meisje toe en kuste haar verscheidene malen.
Het meisje bloosde hevig, doch bood niet de minste tegenstand.

— Liza, nu moet ik u spreken.

— Ik luister, kapitein!

— Bemint gij Sus Morré?

— Ja, kapitein...

— Reeds lang?

— Oh, ik heb hem dikwijls gezien en dan vond ik hem een ferme jonkman...

— Ja, ja, maar hoe lang verkeert ge met hem? hernam Cartouche.

— Sedert gisteren.

— Dus hij sprak u van liefde?

— Ja, kapitein.

— Omdat hij u nodig had. Sus Morré heeft al veel vriendinnen gehad.

— Is dat waar, kapitein?

— Meendet gij waarlijk dat gij zijn eerste lief waart? vroeg Cartouche lachend.

— Ja, zo zei hij toch.

— Natuurlijk, zei hij het, de meeste jongelingen spreken aldus. Maar ge zult wel ondervinden, dat hij weinig van zijn liefde voor u meent.

— Zo hij mij durft bedriegen! riep Liza met flikkerende ogen.

— Kom, kom, vergeet hem... en wordt mijn vrouw.

Het meisje staarde de kapitein ongelovig aan.

— Uw vrouw, stamelde ze.

Liza wist niet wat ze hoorde.

Ze kon Cartouche's vrouw worden!

Ze zou boven alle vrouwen en meisjes der heide verheven zijn!

Zij zou in deze welingerichte hut wonen! Meende de kapitein het?

— Wilt ge? vroeg Cartouche.

En hartstochtelijk riep ze:

— Noem mij dan maar Mathijs!

Hij opende zijn armen en het lichtzinnige, verdorven meisje wierp zich aan de borst van de rover.

— Kus mij!

En ze kuste hem.

— En zult ge nu Sus Morré vergeten?

— Ja, kapitein...

— Ik ben nu Mathijs voor u...

— Ja, Mathijs, ik zal Morré vergeten!

— Goed! Ga naar uw vader en vertel hem alles. Binnen enkele dagen geven wij een groot feest, dat zal onze trouwplechtigheid zijn... We kunnen moeilijk naar een gemeentehuis gaan, want de maire zou ons aanhouden. Kate zal ons huwen.

— Kate, de heks? vroeg het meisje vreesachtig.

- Zij is mij zeer genegen en zal ons geluk toewensen.
 - Zoals gij alles schikt, is het mij goed, Mathijs.
 - Ga dan naar uw vader en blijf er enige dagen, want ik moet eerst enige zaken vereffenen, alvorens wij het feest kunnen vieren.
 - En Sus Morré?
 - Geen sprake meer van, Lizake.
 - Maar toch zou ik willen dat hij vrij kwam.
 - Houdt ge nog van hem?
 - Ik heb van hem gehouden en hierdoor is al dat ongeluk over ons gekomen. Maar nu ik weet dat hij mij voorgelogen heeft, begeer ik hem niet meer.
 - Gij stelt toch nog belang in hem, hoor ik.
 - Het is niet nodig dat hij het hoofd afgesneden wordt. En misschien zou hij ons nog aan de galg klappen.
 - Inderdaad. Stel u gerust. Maatregelen zijn genomen.
 - En zult ge mij getrouw zijn, Mathijs.
 - Als ik u trouw zijt ge mijn vrouw en daarmede is het uit.
- Liza bloosde.

Het arme, verdwaalde meisje geloofde inderdaad wat de vreselijke kerel haar wijs maakte. De glorie, schone klederen, geld en goed bezitten, in aanzien komen waren allemaal dingen die haar hoofd op hol brachten.

Gisteren nog was ze dienstmeid... nu de machtigste vrouw der heide.

EEN PLAN

De morgen volgend op Morré's gevangenneming, begaf commissaris Doremans zich om acht uur naar zijn verloofde, toen hij bij zijn woning de veldwachter van Boisschot ontmoette, die beleefd groetend zei:

— Citoyen commissaris, onze meier heeft mij naar hier gezonden met deze brief.

Met gewichtig gebaar nam Doremans de brief aan en las de gevangenneming van een rover, die te Heist moest thuishoren.

De meier wilde de bandiet overbrengen naar Heist, doch vroeg daarvoor hulp, daar hij beducht was voor de gezellen van de gevangene.

— Ik moet antwoord meebrengen, citoyen commissaris, zei de veldwachter bescheiden.

— Ja. Maar hoe heet die rover?

— Hij weigert?

— Aan de meier! Mij zou hij wel antwoorden. Is het Cartouche niet?

— Neen, 't is niet de kapitein... Hij verkeerde, schijnt het, met Liza Montens.

— Wie is Liza Montens?

— De meid van mijnheer Schootens.

— Maar kerel, nu weet ik neg niets. Wie is mijnheer Schootens dan?

— Een rijke grondeigenaar van Boisschot, citoyen commissaris, antwoordde de andere bedremmeld. Liza Montens komt van de Pijpelheide.

— Denkt ge dat ik kennissen heb op de Pijpelheide? Maar ginds zie ik de veldwachter.

Doremans, de eeuwige bluffer, wenkte Pieter Deswert, die reeds zijn gewone ochtendronde gedaan had en nu nieuwsgierig nader kwam.

THE FIRST EDITION OF THE
HISTORY OF THE
BAKELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel II

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955